

**Morski Instytut Rybacki
Zakład Ekonomiki Rybackiej**

MORSKA GOSPODARKA RYBNA W 2004 R.

Fot. Z. Karnicki

Gdynia, maj 2005

**Morski Instytut Rybacki
Zakład Ekonomiki Rybackiej**

MORSKA GOSPODARKA RYBNA W 2004 R.

Wykonano w ramach tematu E-235

Opracował zespół w składzie:

Stanisław Szostak - rozdz. I, tab.12 i 19-21
Emil Kuzebski - tab. 1-7 i 13-18, rysunki
Teresa Budny - tab. 8-11, rysunki

Gdynia, maj 2005

SPIS TREŚCI

I. WYNIKI GOSPODARKI RYBNEJ W 2004 R.	1
1. Flota rybacka	3
2. Połowy	5
3. Przetwórstwo.....	6
4. Handel zagraniczny	9
5. Rynek	10
6. Zatrudnienie	11
II. TABELE I RYSUNKI	12
1. Flota rybacka w latach 2002 - 2004	13
2. Flota dalekomorska według przedsiębiorstw i typów statków w latach 2002 – 2004	14
3. Wiek floty dalekomorskiej według przedsiębiorstw i typów statków w 2004 r.....	15
4. Flota kutrowa według typów kutrów w latach 2002 - 2004.....	16
5. Wiek floty kutrowej w 2004 r. według klas długości i portów rejestracji jednostek	17
6. Liczba, pojemność i moc floty kutrowej według portów rejestracji w latach 2002 - 2004	18
7. Struktura floty kutrowej według klas długości i portów rejestracji w 2004 r.....	19
8. Połowy według obszarów morskich oraz ważniejszych gatunków ryb i innych organizmów morskich w latach 2002 - 2004	21
9. Połowy ryb i innych organizmów morskich według form gospodarki i obszarów morskich w 2004 r.	23
10. Połowy na Bałtyku według podobszarów ICES i gatunków z podziałem na kutry i łodzie w 2004 r.....	24
11. Połowy łodziowe na zalewach według gatunków ryb w 2004 r.....	25
12. Wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego według grup wyrobów w latach 2003 – 2004	26
13. Import ryb i przetworów rybnych według grup towarowych w latach 2003 - 2004	27
14. Eksport ryb i przetworów rybnych według grup towarowych w latach 2003 - 2004	27
15. Struktura gatunkowa importu ryb do Polski w latach 2003 – 2004	28
16. Struktura gatunkowa eksportu ryb z Polski w latach 2003 - 2004	28
17. Import ryb i przetworów rybnych według ważniejszych krajów pochodzenia w latach 2003 – 2004	29
18. Eksport ryb i przetworów rybnych według ważniejszych krajów przeznaczenia w latach 2003 – 2004	29
19. Szacunkowe dostawy rynkowe oraz spożycie ryb w Polsce w latach 2003 - 2004	30
20. Przeciętna liczba zatrudnionych w gospodarce rybnej w latach 2003 - 2004	31
21. Przeciętna liczba zatrudnionych rybaków w latach 2003 - 2004	31

I. WYNIKI GOSPODARKI RYBNEJ W 2004 R.

Z dniem 1 maja 2004 r. Polska stała się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej i było to historyczne wydarzenie w kraju, ważne dla jego wszystkich dziedzin życia społecznego i gospodarczego. Także dla gospodarki rybnej, bo od tej daty rozpoczął się proces restrukturyzacji i modernizacji polskiego sektora rybackiego, przy wykorzystaniu środków unijnych. Jest on przeprowadzany w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego (SPO) „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”, w którym przewidziano pomoc finansową w wysokości 281,9 mln euro.

Największe środki finansowe (111,4 mln euro) zostały przeznaczone na dostosowanie nakładu połowowego do zasobów, pod czym rozumie się trwałe wycofanie (złomowanie) za odszkodowaniem znacznej części floty rybackiej. Innymi, głównymi celami SPO są: rozwój portów i przystani morskich, maksymalne wykorzystanie limitowanych kwot połowowych na cele konsumpcyjne, poprawa jakości produktów rybnych, ożywienie obszarów zależnych od rybołówstwa, poprawa zaopatrzenia rynku w ryby i przetwory rybne, wzrost spożycia ryb, rozwój systemu pierwszej sprzedaży i dystrybucji produktów rybnych. W sumie SPO wymienia 17 działań, dla których przewidziane jest wsparcie finansowe.

Formalnie SPO zaczął działać od 1 maja, ale z powodu opóźnień w przygotowaniu aktów prawnych do jego wdrożenia, faktycznie został uruchomiony dopiero w sierpniu. Wskutek tego tylko nieliczne umowy zostały podpisane w 2004 r., m.in. z armatorami, którzy złożyli wnioski o złomowanie kutrów i łodzi, a wniosków takich do końca roku było już ponad 200. Spore opóźnienia administracyjne, długotrwałe procedury biurokratyczne i długie oczekiwanie na wypłaty rekompensat są największym mankamentem realizacji SPO i budzą dużo emocji wśród zainteresowanych.

Najważniejsze dane o gospodarce rybnej w 2004 r. przedstawiono syntetycznie w poniższej tabeli. Dla porównania pokazano w niej także dane z 2 lat poprzednich.

Wyniki gospodarki rybnej w ostatnich 3 latach podlegały różnym zmianom. Część z nich stale pogarszała się bądź ulegała wahaniom. Ciągłe spadała wielkość eksportu z burt statków, systematycznie malało zatrudnienie w połowach i handlu rybami. Wahaniom podlegały połowy dalekomorskie (ale ich znaczenie było już marginalne) i bałtyckie oraz saldo obrotów w handlu zagranicznym. Coraz wyższa była natomiast z roku na rok wielkość i wartość przetwórstwa rybnego, rosła też systematycznie wielkość importu i eksportu z lądu. Powoli poprawiało się zaopatrzenie rynku rybnego i wzrastało średnie spożycie ryb na 1 mieszkańca.

Podstawowe wyniki gospodarki rybnej w latach 2002 – 2004.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004
POŁOWY (tys. ton)			
1. Połowy ogółem	204,4	160,3	173,5
w tym: dalekomorskie	57,5	17,6	19,7
bałtyckie	146,9	142,7	153,8
STAN FLOTY (na koniec roku)			
2. Liczba statków			
- flota dalekomorska	13	8	8
- flota kutrowa	415	409	398
- flota łodziowa	998	991	976
PRZETWÓRSTWO ^{a/}			
3. Wielkość produkcji finalnej na lądzie (tys. ton) ^{b/}	273,2	276,7	292,0
4. Wartość produkcji finalnej na lądzie (mln zł) ^{b/}	2.014,0	2.300,0	2.600,0
HANDEL ZAGRANICZNY			
5. Import (tys. ton)	237,5	249,9	284,8
6. Eksport ogółem (tys. ton)	185,5	168,4	176,5
w tym: z lądu	109,1	110,1	128,0
z burt statków	76,4	58,3	48,5
7. Saldo obrotów (mln USD)	- 80,6	- 68,1	- 72,3
RYNEK			
8. Dostawy rynkowe (tys. ton) ^{b/}	202,6	203,9	204,9
9. Spożycie na 1 mieszkańca (kg) ^{b/}			
- relacja handlowa	5,3	5,3	5,4
ZATRUDNIENIE (tys. osób) ^{b/}			
10. Zatrudnienie ogółem	25,9	24,0	23,6 ^{c/}
w tym: połowy	5,8	4,8	4,5
przetwórstwo	12,9	12,4	12,5 ^{c/}
handel	7,2	6,8	6,6 ^{c/}
11. Zatrudnienie rybaków	5,4	4,5	4,3
w tym: w rybołówstwie dalekomorskim	1,2	0,3	0,3
w rybołówstwie bałtyckim	4,2	4,2	4,0

a/ Wyroby konsumpcyjne.

b/ Dane szacunkowe.

c/ Dane nieostateczne.

1. Flota rybacka (tabele 1-7).

Na koniec 2004 r. polska flota rybacka składała się z 1382 jednostek o łącznym tonażu 59,3 tys. BRT/BT i mocy silników 160,2 tys. kW (w tym na łodziach 42,0 tys. kW). Tworzyło ją 8 trawlerów dalekomorskich (4 w sektorze publicznym i 4 w sektorze prywatnym), 398 kutrów bałtyckich i 976 łodzi motorowych i wiosłowych.

Flota dalekomorska przedsiębiorstw sektora publicznego należała do jednego już tylko armatora – PPPiH „Dalmor”. Jej stan liczbowy w 2004 r. nie zmienił się w stosunku do roku poprzedniego. Były to 4 trawlery- przetwornie, z których 1 (B-671 "Acamar") poławiał pod polską banderą, a 3 (B-671 „Atria” oraz B-408 „Altair” i „Dalmor II”) były eksploatowane na wodach nowozelandzkich w spółce „Dalfish Ltd.”, z udziałem „Dalmoru” i firmy z Nowej Zelandii. Statki te, przekazane spółce kilka lat temu w czarter poławiają pod banderą maltańską. Nie są one ujęte w polskim rejestrze statków rybackich, ani ich połowy w polskiej statystyce połowowej, choć cały czas są własnością polskiego armatora. Dlatego uwzględniono je w prezentowanych tabelach. Średni wiek trawlerów w sektorze publicznym wynosił 16 lat.

Pewne zmiany zaszły natomiast w dalekomorskiej flocie prywatnej, chociaż jej stan w liczbie 4 jednostek na koniec 2004 r. był taki sam jak rok wcześniej. Spółka „Arctic Navigation” z Gdyni sprzedała w lipcu trawler „Hinlopen” i na koniec roku dysponowała 1 trawlerem „Mathilde”. Z kolei firma prywatna „Polfar Poland” ze Szczecina, która w poprzednich latach korzystała tylko z czarterowanych czasowo statków obcych, eksploatowała w 2004 r. już własny, 32-letni trawler „Patricia III”, zakupiony w Islandii. Spółka „Atlantex” z Warszawy posiadała własny trawler-przetwornię „Wiesbaden”, a spółka „Gdańsk Fishing Company” z siedzibą w Gdyni trawler „North Ocean I”, zbudowany w 1952 r. i przebudowany w 1981 r. Średni wiek trawlerów w sektorze prywatnym wynosił 36 lat.

Stan floty kutrowej ustalono na podstawie rejestru statków rybackich prowadzonego przez MRiRW. Na koniec 2004 r. w rybołówstwie polskim eksploatowano 398 kutrów, o 11 jednostek mniej niż w roku poprzednim. Łączny tonaż kutrów zmniejszył się o 0,8 tys. BRT/BT, a moc silników o 0,2 tys. kW. Zmiana w liczbie kutrów, na razie jeszcze niewielka, była pierwszym efektem trwałego wycofywania jednostek z eksploatacji za odszkodowaniem po wejściu do UE. (Pełny efekt tego procesu uwidoczni się w 2005 r.). Trzeba dodać, że do kutrów rybackich zaliczono także 8 jednostek, które zwykle klasyfikować się jako trawlery

rybackie, gdyż albo mają powyżej 30 m długości całkowitej (7 statków), albo moc ich silników przekracza 611 kW (1 statek o długości 21 m).

Flota kutrowa jest niemal w całości eksploatowana przez armatorów prywatnych. Z przedsiębiorstw publicznych własną działalność połowową na Bałtyku w 2004 r. prowadziło tylko PPIUR „Szkuner”, eksploatując 7 kutrów rufowych B-403/410 i B-280. Oprócz nich własnością „Szkunera” na koniec 2004 r. było jeszcze 5 kutrów rufowych B-403/410, ale jednostki te były użytkowane na zasadzie leasingu przez rybaków prywatnych.

Średni wiek całej floty kutrowej na koniec roku wynosił 36,5 lat. Flota eksploatowana w sektorze prywatnym liczyła średnio 36,8 lat, a w „Szkunerze” 19,5 lat. Flota ta jest więc ogólnie bardzo stara, choć wiek nie przesądza jeszcze o złym stanie technicznym kutrów. Wiele zaawansowanych wiekowo jednostek poddanych zostało całkowitej modernizacji i są obecnie wyposażone w nowe silniki oraz nowoczesne urządzenia nawigacyjne i połowowe. Kutrów starszych niż 20 lat było aż 372 (93,5% stanu floty). Ponad połowa ogólnej liczby kutrów (67,1%) pływała dłużej niż 30 lat, a 162 jednostki (40,7%) ponad 40 lat. Najliczniejsza grupa jednostek rybackich - kutry 16-18 m (43% stanu floty), miały w 2004 r. średnio 45,2 lat. Tylko 12 kutrów (3% stanu floty) nie przekroczyło jeszcze wieku 15 lat, a najmłodszy z nich miał 11 lat. Z kolei najmłodszą grupą jednostek we flocie bałtyckiej były kutry B-280, których średni wiek w 2004 r. sięgał 14,5 lat. Ponad połowa wszystkich kutrów (50,5%) zarejestrowana była w 3 portach – Władysławowie, Kołobrzegu i Ustce. Największą bazą było Władysławowo, gdzie zarejestrowanych było 85 jednostek.

Stan floty łodziowej ustalono również na podstawie rejestru i ewidencji MRiRW. Na koniec 2004 r. składała się ona z 976 łodzi motorowych i wiosłowych. W stosunku do roku poprzedniego stan tej floty zmniejszył się o 15 jednostek, co również – jak w przypadku kutrów - było pierwszym efektem procesu redukcji floty po wejściu do UE. Zdecydowaną większość (860 jednostek, czyli 88,1%) stanowiły łodzie motorowe. Moc zainstalowanych na nich silników wynosiła 42,0 tys. kW i była o 0,6 tys. kW wyższa niż rok wcześniej. Łodzie wiosłowe służyły rybakom jako jednostki pomocnicze i nie posiadały one licencji połowowych. Średni wiek całej floty łodziowej na koniec 2004 r. wynosił 20,4 lat. Łodzie motorowe były przeciętnie o 2 lata starsze niż łodzie wiosłowe.

2. Połowy (tabele 8-11).

W 2004 r. polskie połowy morskie wyniosły 173,5 tys. ton, czyli o 13,2 tys. ton więcej (8,2%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Przyczynił się do tego przede wszystkim spory wzrost połowów bałtyckich o 11,1 tys. ton (7,8%). Wyższe o 2,1 tys. ton (11,9%) były także połowy dalekomorskie.

Połowy dalekomorskie koncentrowały się głównie na Atlantyku antarktycznym (45,7% udziału). W porównaniu z rokiem poprzednim połowy w tym rejonie utrzymały się na podobnym poziomie około 9 tys. ton. Udziały innych rejonów wynosiły 22,3% dla północno-wschodniego Atlantyku, 20,8% dla południowo-wschodniego Atlantyku i 11,2% dla północno-zachodniego Atlantyku. W dwóch ostatnich rejonach połowy realizowane były tylko przez sektor prywatny. W obu przypadkach nastąpił ich znaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim – na północno-wschodnim Atlantyku o blisko 30%, a na północno-zachodnim Atlantyku blisko trzykrotnie. W strukturze gatunkowej połowów w 2004 r. dominowały kryle (45,7% udziału) oraz ostroboki (20,8%). Na kolejnym miejscu znalazły się karmazyny z udziałem 15%, a połowy tych ryb wzrosły w stosunku do roku poprzedniego ponad trzykrotnie. Mniejszą rolę w połowach dalekomorskich odgrywały dorsze (7,4%) i krewetki (6,6%).

W rybołówstwie bałtyckim wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim połowy kutrów o 8,5 tys. ton (6,3%) i łodzi o 2,6 tys. ton (16,6%). Wzrosły połowy w rejonach zachodniego i środkowego wybrzeża Bałtyku, nie zmieniły się natomiast w rejonie wschodniego wybrzeża. Rejon ten, podobnie jak rok wcześniej, był w 2004 r. głównym rejonem połowów na Bałtyku z udziałem 49,7% (53,4% w 2003 r.). Na środkowe wybrzeże przypadało 42,8%, a na zachodnie 7,5% ogólnych połowów bałtyckich (rok wcześniej odpowiednio 40,4% i 6,2%). W strukturze gatunkowej połowów dominowały nadal szproty (62,8% udziału), Na kolejnych miejscach znajdowały się śledzie (18,5%), dorsze (9,8%) i stornie (5,7%). Połowy szprotów były w 2004 r. wyższe niż przed rokiem o 12,5 tys. ton (14,9%), a storni o 1,5 tys. ton (20,5%). Niższe były natomiast połowy śledzi o 2,3 tys. ton (7,5%) i dorszy (oficjalnie raportowane) o 0,9 tys. ton (5,6%), a także łososi.

Kwoty połowowe przyznane Polsce przez MKRMB na 2004 r. nie zostały przez naszych rybaków wykorzystane dla żadnego z limitowanych gatunków ryb. Zaznaczyć trzeba, że mówimy tu o oficjalnych statystykach dotyczących połowów poszczególnych gatunków ryb. Wiadomo jednak, że w przypadku dorszy i łososi mamy w polskim rybołówstwie od lat do czynienia z szarą strefą, czyli nie wykazywaniem przez rybaków rzeczywistej wielkości

ich połowów. Jest to zjawisko powszechne i występuje na dużą skalę, choć trudno jest bliżej określić, jaka część połowów dorszy i łososi nie została ujawniona. Limit połowowy na śledzie został wykorzystany w 98%, co oznaczało pogorszenie w stosunku do roku poprzedniego (o 7%), przy czym wielkość kwoty połowowej w 2004 r. była o 0,4 tys. ton niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Kwota połowowa szprotów wykorzystana została tylko w 87% (105% rok wcześniej), ale przy jej poziomie wyższym aż o 30,7 tys. ton niż przed rokiem. Tak jak i w poprzednich latach duża część połowów tych ryb była przeznaczona na cele paszowe. Szacuje się, że na cele konsumpcyjne (konserwy, wędzenie) polskie przetwórstwo zagospodarowuje do 40 tys. ton szprotów, a ponad drugie tyle przeznaczają się na pasze, wyładowując je głównie w portach duńskich.

Połowy na Bałtyku i zalewach stanowiły w 2004 r. 88,6% ogólnych połowów (rok wcześniej 89%). Reszta przypadała na łowiska dalekomorskie, wśród których głównym rejonem był Atlantyk antarktyczny z udziałem 5,2% połowów ogółem (rok wcześniej 5,6%).

W rybołówstwie dalekomorskim obok sektora publicznego działa sektor prywatny, czyli właściciele kutrów i małe polskie firmy, mające własne trawlerzy. W 2004 r. połowy tego sektora wyniosły 6,6 tys. ton surowca, co stanowiło już 33,5% ogólnych połowów dalekomorskich (przed rokiem 4,2 tys. ton i 23,9% udziału). Na Bałtyku z kolei dominuje sektor prywatny, a na niedużą skalę uczestniczy jeszcze przedsiębiorstwo sektora publicznego „Szkuner”. W 2004 r. kutry tego armatora złowiły 12,2 tys. ton ryb, czyli 7,9% ogólnych połowów bałtyckich. Rok wcześniej udział ten sięgał 9,1%.

Łącznie wśród złowionych przez polskie rybołówstwo ryb i organizmów morskich największy udział miały w 2004 r. szproty (55,7%), wyprzedzając śledzie (16,4%), dorsze (9,6%), kryle (5,2%) i stornie (5,1%). Trzy dominujące gatunki stanowiły razem 81,7% całkowitych połowów morskich.

3. Przetwórstwo (tabele 12 i 19).

Na koniec 2004 r. w rejestrze Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW) znajdowało się 167 zakładów przetwórczych uprawnionych do handlu produktami rybnymi na obszarze UE. Równolegle, na liście zakładów znajdujących się w okresie przejściowym, trwającym do końca 2006 r., było 56 przetwórczy rybnych. Do czasu dostosowania się do norm unijnych mogą one sprzedawać swoje produkty na rynku krajowym. Oprócz firm znajdujących się w ewidencji GIW działało jeszcze na rynkach lokalnych około 100 przetwórczy, na ogół małych i

starych, które nie podjęły działań dostosowawczych do wymagań UE i tym samym zagrożone są w przyszłości likwidacją.

Spośród zakładów przetwórstwa rybnego zatwierdzonych do handlu na rynku UE większość (62%) zlokalizowanych było w regionie nadmorskim, w tym 58 w woj. pomorskim i 42 w zachodniopomorskim. Na pozostałym obszarze kraju najczęściej takich zakładów znajdowało się w woj. warmińsko-mazurskim -12, wielkopolskim -11 i kujawsko-pomorskim -9. Również większość przetwórci rybnych korzystających z okresu przejściowego zlokalizowanych było w woj. pomorskim -17 i zachodniopomorskim -12.

Wielkość produkcji finalnej całego przetwórstwa rybnego w Polsce na lądzie - w tym głównie przedsiębiorstw sektora prywatnego, który odgrywa tu wiodącą rolę - możemy określić tylko szacunkowo, gdyż brak jest pełnych danych statystycznych z wszystkich firm prywatnych. Ustawa o statystyce publicznej nakłada bowiem obowiązek przekazywania informacji o produkcji na podmioty gospodarcze zatrudniające co najmniej 10 osób, tak więc zagregowane dane jakie można uzyskać z GUS nie zawierają produkcji małych firm (poniżej 10 zatrudnionych), a ich liczbę w przetwórstwie rybnym szacuje się obecnie na około 100.

Punktem wyjścia do oszacowania całkowitej wielkości przetwórstwa rybnego jest bilans dostaw surowca rybnego do kraju, uwzględniający połowy własne ryb morskich i śródlądowych, bezpośredni eksport z burt statków oraz import ryb nieprzetworzonych. Dostawy te są następnie przeliczone na produkcję zakładów przetwórczych w oparciu o przeciętny współczynnik wydajności surowca rybnego (albo odwrotnie – dalszej jego redukcji w kolejnych etapach przetwarzania) na różne produkty. W ten sposób możemy określić orientacyjnie, jaka ogólna ilość wyrobów finalnych została wytworzona z ryb, które trafiły do podmiotów gospodarczych zajmujących się ich przetwórstwem.

Metoda ta jest stosowana w Morskim Instytucie Rybackim od kilku lat jako pośredni etap rachunku, który ma na celu określenie szacunkowych wielkości dostaw rynkowych i spożycia ryb na 1 mieszkańca (tabela 19). Na jego podstawie możemy stwierdzić, że w 2004r. całkowita wielkość przetwórstwa rybnego w Polsce wynosiła szacunkowo 292,0 tys. ton wyrobów konsumpcyjnych, podczas gdy w 2003 r. szacowaliśmy ją na 276,7 tys. ton. Wzrost produkcji finalnej na lądzie wynosił więc około 5,5%. Przyczynił się do tego znaczny wzrost importu surowców rybnych, zwłaszcza w ostatnim kwartale roku. Dużo wyższy (o13%) był przyrost wartości finalnej produkcji konsumpcyjnej, którą szacuje się na około 2,6 mld zł.

Strukturę przetwórstwa rybnego w kraju można w przybliżeniu określić na podstawie wspomnianych wyżej danych o wielkości produkcji z rocznych sprawozdań średnich i dużych

przetwórci rybnych (czyli firm zatrudniających co najmniej 10 osób), przekazywanych przez nie do GUS. W tabeli 12 takie dane przedstawione są za rok 2003, natomiast struktura przetwórstwa w 2004 r. określona została na podstawie miesięcznych sprawozdań o wielkości produkcji w przedsiębiorstwach zatrudniających 50 osób i więcej. Póki co nie są to więc dane w pełni porównywalne z poprzednim rokiem. Takie zestawienie możliwe będzie w drugiej połowie roku, kiedy GUS opracuje roczne sprawozdania wszystkich średnich i dużych przetwórci rybnych.

W 2004 r. przetwórcie rybne, w których zatrudnionych było przynajmniej 50 osób wyprodukowały łącznie 229,4 tys. ton wyrobów konsumpcyjnych. W rzeczywistości ich produkcja była wyższa, gdyż w sprawozdaniach nie są ujęte wszystkie produkty (np. skorupiaki, mięczaki i inne owoce morza), nie wszystkie też firmy przesyłają je do GUS. W strukturze produkcji największy udział miały konserwy i prezerwy (26,1%), przy czym zwraca uwagę wyraźny wzrost wielkości ich produkcji, o 4,4 tys. ton w porównaniu z rokiem poprzednim. Na drugim miejscu znajdowały się marynaty, których udział przekraczał 20%, a na kolejnych filety rybne oraz ryby świeże i mrożone, z wyraźnie mniejszym już udziałem po około 15-16%. Ważne znaczenie, z około 10% udziałem w produkcji ogółem, miały też ryby wędzone. Najniższy udział w strukturze produkcji (niespełna 6%) przypadła rybom solonym.

Ogólnie można stwierdzić, że kolejność poszczególnych grup wyrobów pod względem ich roli w strukturze produkcji w 2004 r. nie zmieniła się w porównaniu z poprzednimi latami, a dominacja konserw (łącznie z prezerwami) i marynat jest wyraźna. Jednakże wielkość produkcji – biorąc pod uwagę, że dane w tabeli 12 nie są jeszcze ostateczne – może ulec dość istotnym zmianom. Produkcja w 2004 r. zakładów zatrudniających 50 osób i więcej była wyraźnie wyższa od wielkości produkcji w 2003 r. w przypadku konserw i prezerw, przewyższała ją już także w przypadku ryb świeżych i mrożonych oraz ryb wędzonych. W ostatecznym podsumowaniu 2004 r., kiedy uwzględnione będą także zakłady zatrudniające 10-49 osób, wielkość produkcji poszczególnych grup wyrobów wzrośnie, acz w różnym stopniu. Można się spodziewać, że wielkość produkcji konserw i prezerw niewiele się zmieni, gdyż wyroby te wytwarzane są na ogół w dużych zakładach, natomiast istotna zmiana może dotyczyć szczególnie ryb świeżych i mrożonych oraz ryb wędzonych, gdyż produkcja tych wyrobów jest zwykle domeną mniejszych firm.

4. Handel zagraniczny (tabele 13-18).

W 2004 r. całkowity import ryb i przetworów rybnych do Polski wyniósł 284,8 tys. ton, co oznaczało wzrost o 34,9 tys. ton (14%) w stosunku do roku poprzedniego. Wzrosła również jego wartość i to w dużo większym stopniu, bo o 31,3% (120,5 mln USD). Dominującą rolę w imporcie odgrywały surowce i półprodukty rybne, przeznaczone głównie do dalszego przetwórstwa w kraju, a więc ryby mrożone oraz mrożone filety i mięso rybne, przy czym dostawy tych pierwszych wzrosły o 7,3 tys. ton, a drugich były wyższe o 8,9 tys. ton. Łączne ich dostawy wyniosły 193,1 tys. ton i kosztowały 296,3 mln USD, co stanowiło 67,8% całego importu pod względem ilości i 58,7% pod względem wartości.. W porównaniu do roku poprzedniego import surowców rybnych kosztował więcej o 57,8 mln USD (24,2%). Zwiększył się także import pozostałych grup towarowych, w granicach od 22 ton w przypadku ryb wędzonych do 6,3 tys. ton w przypadku marynat i konserw. Jedynym wyjątkiem były przetworzone skorupiaki, których import był niższy o 0,2 tys. ton. Najwięcej ryb (przede wszystkim surowców rybnych) zaimportowano z Norwegii. W porównaniu z rokiem poprzednim było ich jednak mniej aż o 18,2 tys. ton (22%) i udział tego kraju zmniejszył się z 33,1% do 22,7%. Ale w ujęciu wartościowym import ryb z Norwegii kosztował więcej o 18,6 mln USD (14,9%). Znacznie wzrósł import z Niemiec, Irlandii i Danii (w przedziale 5,8-6,9 tys. ton), a przede wszystkim z Islandii (o 11,2 tys. ton). W strukturze gatunkowej importu nadal dominowały zdecydowanie śledzie (33,4% udziału), a w porównaniu z rokiem poprzednim kupiliśmy ich za granicą więcej o 13,3 tys. ton. Bardzo mocno, bo o 8,2 tys. ton (39,8%) zwiększył się import łososi, przy koszcie wyższym o 72%.. Więcej też kupiliśmy zagranicą innych gatunków ryb, w tym mintajów o 3,2 tys. ton i dorszy o 2 tys. ton, a mniej tylko morszczuków o 2,6 tys. ton.

Całkowity eksport ryb i przetworów rybnych, zrealizowany przez granice Polski i ujęty w dokumentach celnych SAD oraz bezpośrednio z burt trawlerów dalekomorskich i kutrów bałtyckich, który we wspomnianej dokumentacji celnej nie jest ujmowany, wyniósł w 2004 r. 176,5 tys. ton i był o 8,1 tys. ton (4,8%) wyższy niż w roku poprzednim. W znacznie większym stopniu, bo o 36,8% (116,3 mln USD) wzrosła jego wartość. Największy wzrost eksportu odnosił się do marynat i konserw oraz mrożonych filetów i mięsa rybiego (odpowiednio o 8 tys. ton i 5,1 tys. ton), a największy spadek dotyczył ryb świeżych (o 6,1 tys. ton). Podobnie jak rok wcześniej, odnotować trzeba w 2004 r. dalszy, wyraźny wzrost eksportu ryb wędzonych - ilościowo o 3,5 tys. ton (51,6%), a pod względem wartości o 47,8 mln USD (84,3%).

Eksport z ładu - który stanowił 72,5% eksportu ogółem – wzrósł o 17,9 tys. ton (16,3%), a z burt statków spadł o 9,8 tys. ton (16,8%). Wartość eksportu z ładu zwiększyła się o 114,9 mln USD (37,8%), wzrosła też o 1,4 mln USD (11,5%) wartość eksportu z burt statków. W eksporcie z ładu główną rolę odgrywały konserwy i marynaty (39,1% udziału) oraz filety i mięso rybnie mrożone (22,2%). Najwięcej ryb i przetworów rybnych wyeksportowano przez granice Polski do Niemiec. W eksporcie z burt statków dominowały natomiast ryby świeże (77,1% udziału), głównie szproty sprzedawane w Danii na cele paszowe. W strukturze gatunkowej całego eksportu nadal wyraźnie dominowały szproty (29,7% udziału), choć w porównaniu z rokiem poprzednim sprzedaliśmy ich za granicę mniej o 5,4 tys. ton. Zwiększył się eksport śledzi i dorszy, odpowiednio o 4,4 tys. ton i 2,3 tys. ton, a przede wszystkim łososi – ilościowo o 5,2 tys. ton (98%), a wartościowo o 55,8 mln USD (126,8%). Łososie i dorsze miały też największy udział w wartości całego eksportu (23,1% i 22,4%).

Pogorszył się w 2003 r. bilans handlu zagranicznego rybami i przetworami rybnymi. Stało się tak mimo wyższej dynamiki wzrostu przychodów z eksportu (37%) niż kosztów importu (31%). Jednakże wyższy ilościowo wzrost importu niż eksportu sprawił, że całkowite wydatki przewyższyły wpływy o 72,3 mln USD. Ujemne saldo wymiany handlowej w 2004 r. było więc o 4,2 mln USD (6,2%) gorsze niż rok wcześniej.

5. Rynek (tabela 19).

Mimo wejścia do UE rynek rybny w 2004 r. niewiele jeszcze się zmienił w porównaniu z rokiem poprzednim, a jego główne cechy były wciąż takie same. Sieć handlowa należała w całości do sektora prywatnego, a ryby i przetwory rybne sprzedawano zarówno w sklepach specjalistycznych, jak i w bardzo dużej ilości sklepów ogólnospożywczych. Przeważały wśród nich sklepy małe, ale duże działy rybne istniały praktycznie we wszystkich nowoczesnych marketach.. Znaczącą i silną pozycję na rynku rybnym w Polsce miały sieci dużych hipermarketów, przyciągających klientów często konkurencyjnymi cenami. Nadal jednak, zwłaszcza w mniejszych miastach, spotkać można było handel obwoźny i sprzedaż ryb wprost z samochodów lub prowizorycznych stoisk. W listopadzie uruchomiona została zapowiadana już od kilku lat aukcja rybna w Ustce, ale obroty na niej były jeszcze znikome. Przy wsparciu funduszy z UE trwały prace nad budową kolejnych struktur rynkowych, jakimi mają być lokalne centra pierwszej sprzedaży ryb w głównych portach rybackich, ale do końca roku nie były one jeszcze w pełni gotowe do pracy. Nadal więc istniały sprzyjające warunki

do przechwytywanie części dochodów rybaków przez licznych pośredników działających w handlu rybami.

W 2004 r. poprawiło się nieco zaopatrzenie rynku krajowego i nieznacznie wzrosło przeciętne spożycie ryb przez mieszkańców. Przyczynił się do tego głównie zwiększony import ryb i przetworów rybnych. Według dokonanego szacunku dostawy produktów rybnych na polski rynek w 2004 r. wyniosły 205,4 tys. ton, a średnie ich spożycie na 1 mieszkańca ukształtowało się na poziomie 5,4 kg w przeliczeniu na produkt handlowy. Oznaczało to niewielki wzrost w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zaopatrzenie rynku krajowego wynosiło 203,9 tys. ton.

6. Zatrudnienie (tabele 20-21).

W 2004 r. nastąpił dalszy spadek zatrudnienia w przedsiębiorstwach sektora publicznego. W rybołówstwie dalekomorskim liczba zatrudnionych zmniejszyła się o 160 osób, czyli o 26,9% w stosunku do roku poprzedniego, a w rybołówstwie bałtyckim o 50 osób (10,4%). W sumie w sektorze publicznym przeciętne zatrudnienie w 2004 r. było mniejsze o 210 osób, czyli o 19,6% w porównaniu ze stanem sprzed roku. W rybołówstwie dalekomorskim większość tych, którzy utracili miejsca pracy stanowili rybacy, w rybołówstwie bałtyckim z kolei redukcje dotyczyły pracowników lądowych. W 2004 r. liczba rybaków dalekomorskich zmniejszyła się o 124 osoby (39,7%).

Nie mamy jeszcze danych o zatrudnieniu w przetwórstwie i handlu w sektorze prywatnym. Będą one osiągalne w GUS w drugiej połowie roku i wówczas można będzie dokładniej oszacować wielkość zatrudnienia. We wstępnym szacunku przyjęliśmy, że w przetwórstwie ryb nastąpił niewielki wzrost, a w handlu rybami nieduży spadek zatrudnienia. Zmniejszyła się także nieco liczba rybaków prywatnych na Bałtyku, bo zmniejszył się stan połowiącej tu floty kutrowej i łodziowej.

Całkowite zatrudnienie w gospodarce rybnej w 2004 r. szacujemy wstępnie na 23,6 tys. osób, co oznaczałoby spadek o 0,4 tys. osób, czyli o około 2% w stosunku do roku poprzedniego. Zmalało ono w rybołówstwie morskim o 0,3 tys. osób i w handlu o 0,2 tys. osób, a wzrosło w przetwórstwie o 0,1 tys. osób. W sektorze publicznym zatrudnienie - jak już powiedziano - zmniejszyło się o 0,2 tys. osób (19,6%), a w sektorze prywatnym również o 0,2 tys. osób (0,9%). Wskutek tych różnic w proporcjach zmian zatrudnienia wzrosła jeszcze bardziej dominacja sektora prywatnego na rynku pracy w branży. W 2004 r. pracowało w nim 96,2% ogółu zatrudnionych, wobec 95,5% rok wcześniej. Sektor prywatny dawał dużo więcej miejsc pracy we wszystkich działalnościach gospodarki rybnej.

II. TABELE I RYSUNKI

Tabela 1.

Flota rybacka w latach 2002-2004

Wyszczególnienie	2002					2003					2004					
	Liczba statków	Pojemność w tys. BRT/BT	Moc w tys. KM	Moc w tys. kW ^{1/}	Średni wiek	Liczba statków	Pojemność w tys. BRT/BT	Moc w tys. KM	Moc w tys. kW ^{1/}	Średni wiek	Liczba statków	Pojemność w tys. BRT/BT	Pojemność w tys. BT	Moc w tys. KM	Moc w tys. kW ^{1/}	Średni wiek
Flota ogółem	1426	75,3	236,9	174,5	24,1	1408	57,8	216,4	159,4	24,4	1382	59,3	57,1	217,4	160,2	25,1
Państwowa flota dalekomorska	11	39,6	48,3	35,5	16,6	4	15,1	18,7	13,8	15,0	4	15,1	15,1	18,7	13,8	16,0
Prywatna flota dalekomorska	2	1,4	4,2	3,1	31,0	4	5,5	11,9	8,8	36,3	4	5,8	5,8	12,3	9,1	36,0
Flota kutrowa	415	34,3	130,5	96,2	34,6	409	33,8	129,6	95,5	35,6	398	33,0	31,0	129,4	95,3	36,5
Łodzie rybackie	998	.	53,9	39,7	19,2	991	3,4	56,1	41,4	19,7	976	5,3	5,1	57,0	42,0	20,4

^{1/} Moc silników w kW obliczono przy zastosowaniu przelicznika 1kW = 1,36 KM.

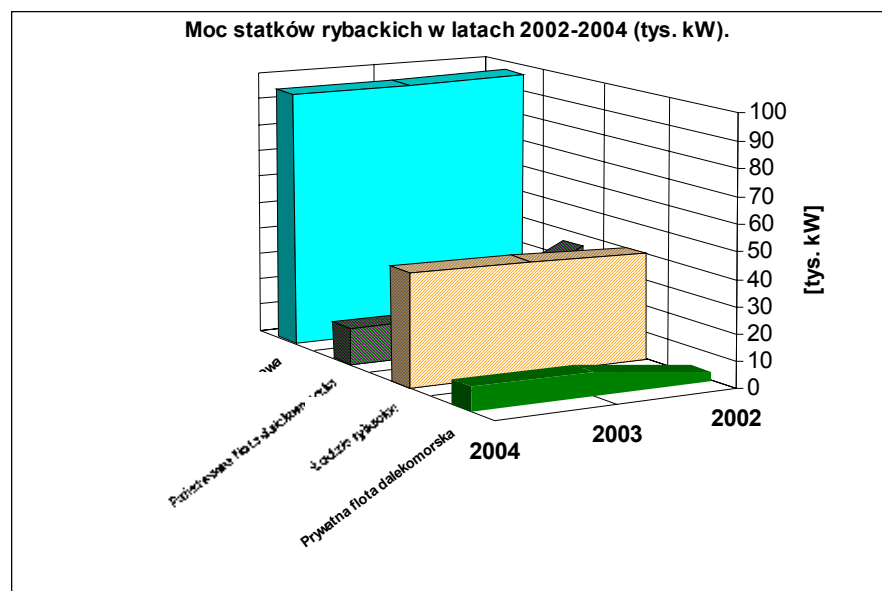

Tabela 2

Flota dalekomorska według przedsiębiorstw i typów statków w latach 2002-2004.

Sektor	Armator	2002					2003					2004				
		Liczba statków	BT	kW	KM	średni wiek	Liczba statków	BT	kW	KM	średni wiek	Liczba statków	BT	kW	KM	średni wiek
Państwowe	Dalmor	5	18 846	17 440	23 719	13,6	4	15 139	13 760	18 714	15,0	4	15 139	13 760	18 714	16,0
Prywatne	Atlantex						1	3 071	3 530	4 790	30,0	1	3 071	3 530	4 790	31,0
	Arctic-Navigation	2	1 440	3 060	4 161	31,0	2	1 440	3 060	4 161	32,0	1	688	1 765	2 400	29,0
	North Ocean						1	945	2 206	2 994	51,0	1	945	2 206	2 994	52,0
	Polfar-Poland						1	1 126	1 596	2 166	32,0	1	1 126	1 596	2 166	32,0
Razem		13	41 102	38 542	52 417	18,8	8	20 595	22 556	30 659	25,6	8	20 969	22 857	31 064	26,0
w tym:	B407															
Państwowe	B408	2	7 723	6 400	8 704	15,5	2	7 723	6 400	8 704	16,5	2	7 723	6 400	8 704	17,5
	B414	1	3 001	2 650	3 604	27,0										
	B417	2	5 860	5 300	7 208	25,5										
	B671	3	11 123	11 040	15 015	12,3	2	7 416	7 360	10 010	13,5	2	7 416	7 360	10 010	14,5
	B673	3	11 955	10 092	13 725	12,3										
Prywatne	Inne	2	1 440	3 060	4 161	31,0	4	5 456	8 796	11 945	36,3	4	5 830	9 097	12 350	36,0
Razem		13	41 102	38 542	52 417	18,8	8	20 595	22 556	30 659	25,6	8	20 969	22 857	31 064	26,0

Pojemność, moc i liczba trawlerów w latach 2002-2004

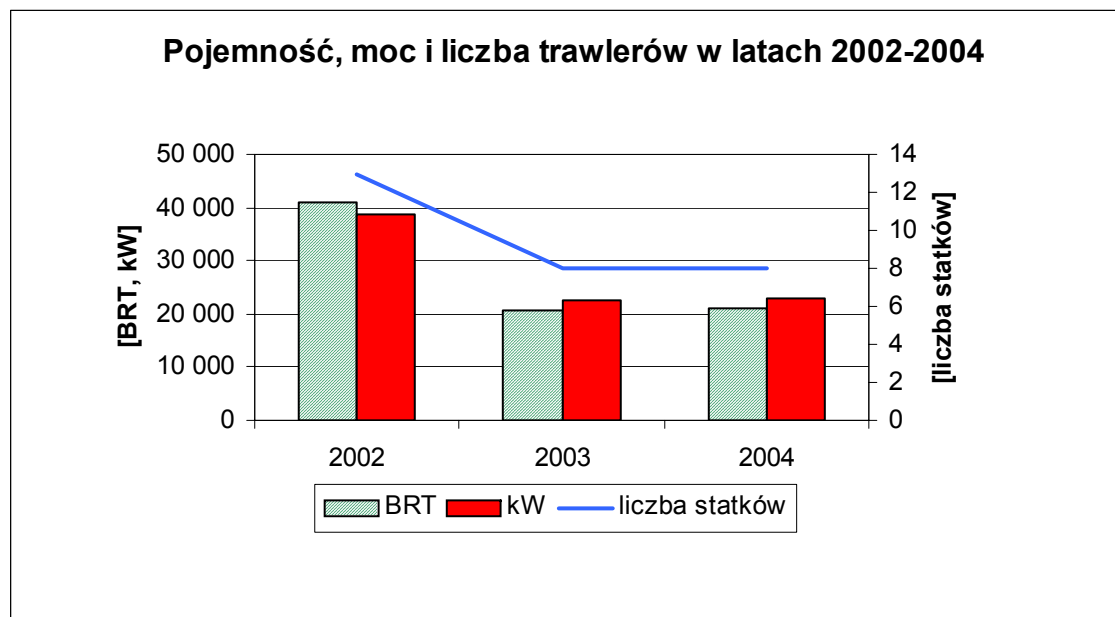

Tabela 3

Wiek floty dalekomorskiej według przedsiębiorstw i typów statków w 2004 r.

Sektor	Armator	11-15				16-20				26-30				31 i więcej			
		Liczba statków	BT	kW	KM	Liczba statków	BT	kW	KM	Liczba statków	BT	kW	KM	Liczba statków	BT	kW	KM
Państwowe	Dalmor	2	7 416	7 360	10 010	2	7 723	6 400	8 704								
Prywatne	Atlantex													1	3 071	3 530	4 790
	Arctic-Navigation									1	688	1 765	2 400				
	North Ocean Polar-Poland													1	945	2 206	2 994
Razem		2	7 416	7 360	10 010	2	7 723	6 400	8 704	1	688	1 765	2 400	3	5 142	7 332	9 950

Struktura wiekowa floty dalekomorskiej w 2004 r.

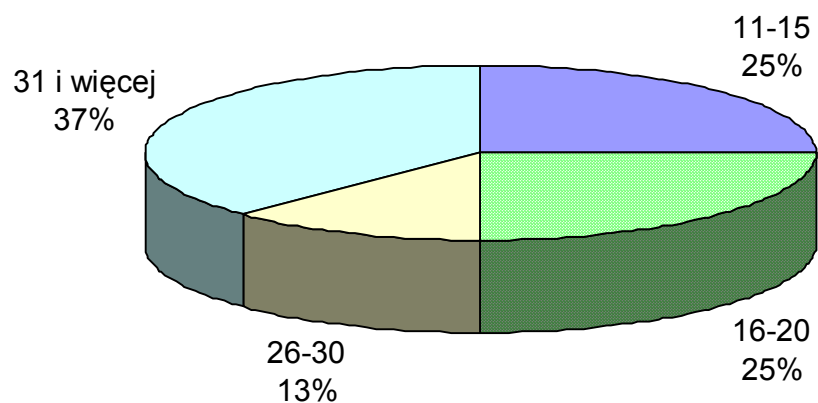

Tabela 4

Flota kutrowa według typów kutrów w latach 2002 - 2004

Typy kutrów	2002				2003				2004				
	liczba kutrów	BRT/BT	kW	średni wiek	liczba kutrów	BRT/BT	kW	średni wiek	liczba kutrów	BRT/BT	BT	kW	średni wiek
16-18 m	176	6 978	23 347	43,1	176	7 020	24 008	44,2	171	6 809	6 144	23 328	45,2
19-20 m	31	1 671	7 292	35,9	29	1 540	6 839	37,9	27	1 437	1 341	6 742	39,5
21-22 m	30	2 330	7 879	21,7	30	2 298	7 986	22,0	30	2 297	2 255	8 228	23,0
24-26 m	150	18 325	45 264	29,1	146	17 906	44 427	30,0	142	17 416	16 158	44 052	30,6
w tym:													
B-25,B-25s, B-25sA	89	9 360	20 345	32,5	87	9 203	20 141	33,2	81	8 551	7 862	19 561	33,7
B-403/410	55	8 319	23 072	23,3	54	8 205	22 653	24,2	52	7 849	7 337	21 814	25,3
inne	6	646	1 847	32,5	5	497	1 634	36,6	9	1 016	959	2 677	33,4
27 m i większe	28	5 014	12 403	22,5	28	5 061	12 242	23,7	28	5 081	5 099	12 982	25,2
w tym:													
B-280	12	2 128	5 029	12,3	12	2 129	5 029	13,7	11	1 951	1 826	4 610	14,5
inne	16	2 885	7 374	30,3	16	2 932	7 213	31,3	17	3 130	3 273	8 372	32,1
Razem	415	34 318	96 185	34,6	409	33 825	95 502	35,6	398	33 040	30 997	95 332	36,5

Struktura floty kutrowej wg klas długości w 2004 r.

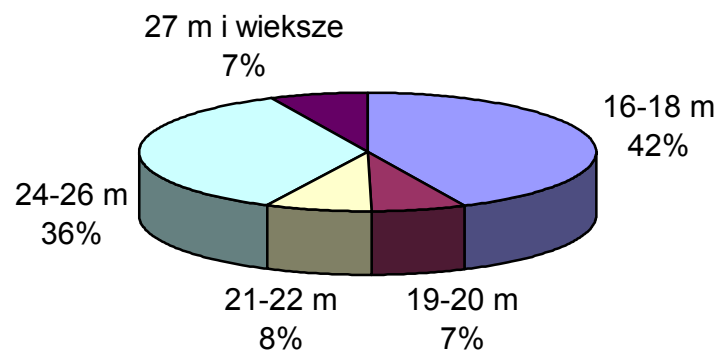

Tabela 5

Wiek floty kutrowej w 2004 r. według klas długości i portów rejestracji jednostek.

Klasy długości/Porty	11-15 lat	16-20 lat	21-25 lat	26-30 lat	31-35 lat	36-40 lat	41-45 lat	46 lat i więcej	
16-18 m						11	28	34	98
19-20 m	1					3	11	10	2
21-22 m	3	7	14		4	1			1
24-26 m		2	31		51	28	14	14	2
27 m i większe	8	5			5	2	7		1
Razem	12	14	45	60	45	60	58	104	
w tym									
Gdańsk			1	1	2	1		1	
Górki Wschodnie							1	2	5
Górki Zachodnie							3	1	4
Gdynia		3			3	4	6	1	4
Hel		2	2		8	2	1	1	4
Jastarnia							5	5	10
Władysławowo	5	2	11	20	8	12	13	13	14
Łeba				1	3	7	3		9
Ustka	2	4	8		3	8	8	8	17
Darłowo			6		8	2	4	4	16
Kołobrzeg	5	2	14		10	7	6	4	10
Mrzeżyno									1
Dziwnów			3		3	8	4	8	6
Świnoujście					2	2	3	7	4
Razem	12	14	45	60	45	60	58	104	

Struktura wiekowa floty kutrowej w 2004 r.

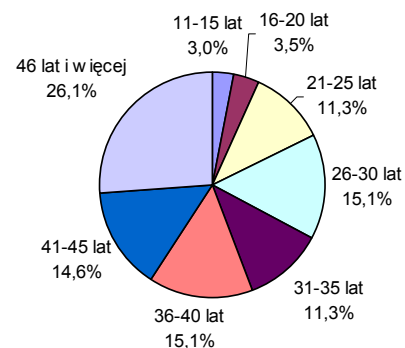

Tabela 6

Liczba, pojemność i moc floty kutrowej według portów rejestracji w latach 2002-2004

Port	2002				2003				2004				
	liczba kutrów	BRT/BT	kW	średni wiek	liczba kutrów	BRT/BT	kW	średni wiek	liczba kutrów	BRT/BT	BT	kW	średni wiek
Gdańsk	6	520	1 418	27,3	6	520	1 418	28,3	6	520	477	1 655	29,3
Górki Wschodnie	8	320	1 314	43,4	8	320	1 314	44,4	8	320	290	1 393	45,4
Górki Zachodnie	8	326	1 362	42,6	8	326	1 362	43,6	8	326	288	1 362	44,6
Gdynia	24	2 515	6 427	34,5	23	2 466	6 061	34,2	21	2 253	2 155	5 843	34,6
Hel	22	2 652	6 799	31,6	20	2 384	6 137	32,6	20	2 384	2 224	6 344	33,6
Jastarnia	21	938	2 865	43,1	21	943	3 312	44,1	20	908	821	3 423	45,0
Władysławowo	89	8 338	21 944	32,6	89	8 178	22 280	33,5	85	7 927	7 206	21 721	34,2
Łeba	23	969	3 901	39,9	23	969	3 874	41,3	23	969	868	3 874	42,4
Ustka	59	4 193	11 447	34,4	57	4 050	10 974	36,1	58	4 177	3 860	11 266	36,8
Darłowo	42	2 949	8 833	35,9	40	2 844	8 279	37,2	40	2 822	2 663	8 279	38,2
Kołobrzeg	65	7 056	20 000	29,8	64	6 974	20 085	30,9	58	6 450	6 275	18 431	31,5
Mrzeżyno									1	44	44	221	53,0
Dziwnów	32	2 342	6 380	35,9	32	2 438	6 411	36,6	32	2 547	2 410	7 137	37,6
Świnoujście	16	1 200	3 495	38,7	18	1 414	3 996	39,5	18	1 394	1 416	4 382	40,5
Razem	415	34 317	96 185	34,6	409	33 825	95 502	35,6	398	33 040	30 997	95 332	36,5

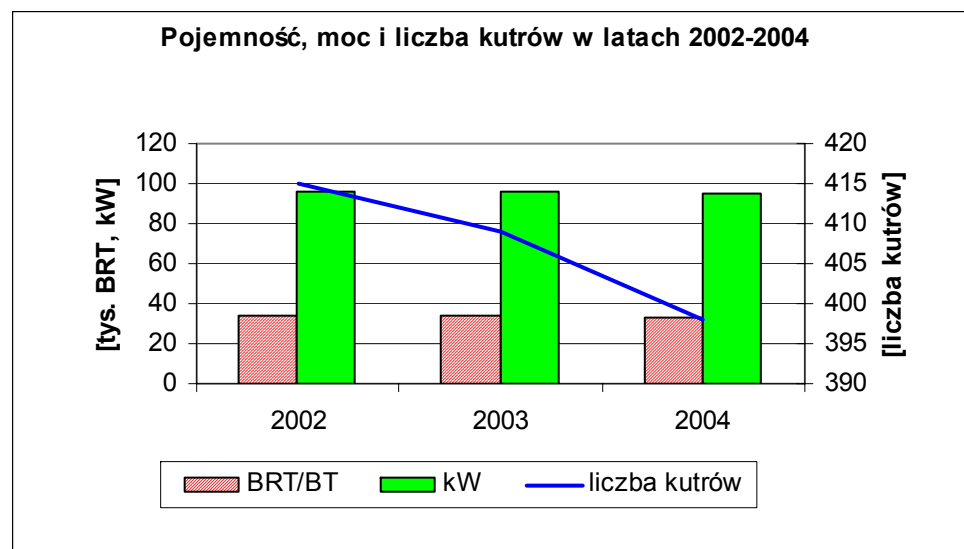

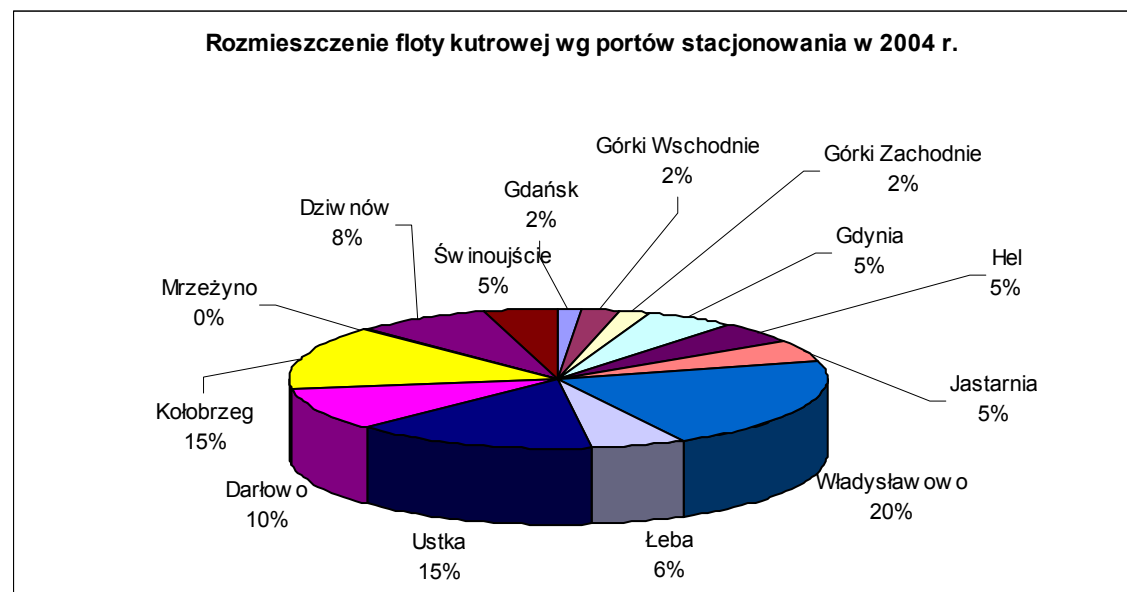
Tabela 7

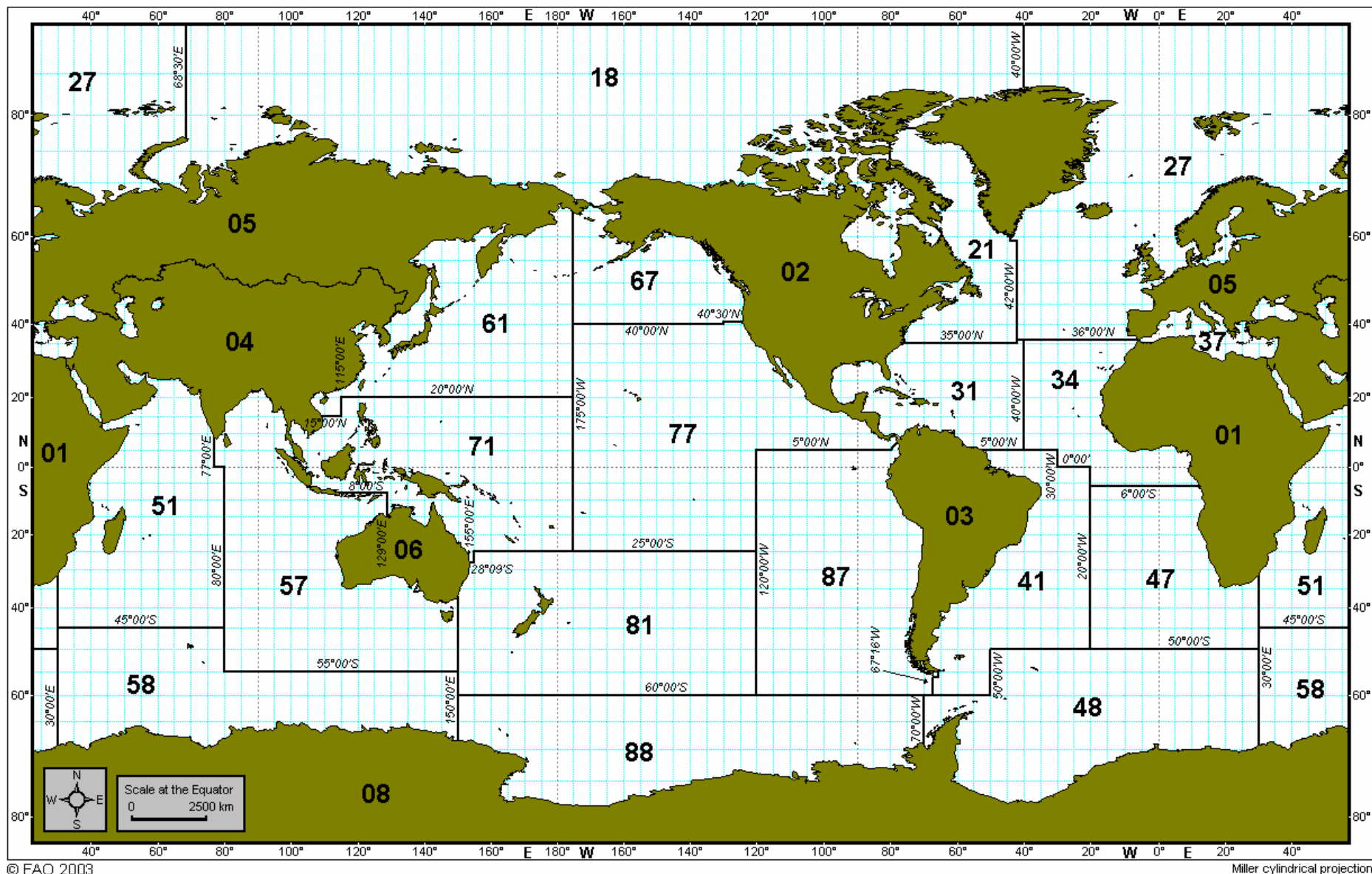
Struktura floty kutrowej według klas długości i portów rejestracji w 2004 r.

Port	16 m	17 m	18 m	19 m	20 m	21 m	22 m	24 m	25 m	26 m	27 m i większe	Razem
Gdańsk				1		2		1	2			6
Górki Wschodnie		5	1	2								8
Górki Zachodnie		6	1	1								8
Gdynia		5	1	2			1	2	3	4	3	21
Hel		4		1					5	7	3	20
Jastarnia		8	9	1				1	1			20
Władysławowo		10	9	9		7	3	7	22	14	4	85
Łeba	1	7	11	2		1				1		23
Ustka		21	7	1		7	4	7	6	3	2	58
Darłowo		11	11	2	1	1		1	6	7		40
Kołobrzeg		11	8		1		1	4	3	20	10	58
Mrzeżyno			1									1
Dziwnów		7	9	1		3		3	6		3	32
Świnoujście		3	4	1	1			1	4	1	3	18
Razem	1	98	72	24	3	21	9	27	58	57	28	398

klasy długości:

- 16 m 15,50 m-16,49 m
- 17 m 16,50 m-17,49 m
- 18 m 17,50 m-18,49 m
- 19 m 18,50 m-19,49 m
- 20 m 19,50 m-20,49 m
- 21 m 20,50 m-21,49 m
- 22 m 21,50 m-22,49 m
- 23 m 22,50 m-23,49 m
- 24 m 23,50 m-24,49 m
- 25 m 24,50 m-25,49 m
- 26 m 25,50 m-26,49 m
- 27 m 26,50 m i więcej

Międzynarodowy podział wód morskich na obszary (wg FAO)

Tabela 8

Łowicy według obszarów morskich oraz ważniejszych gatunków ryb i innych organizmów morskich
w latach 2002 - 2004 (t)

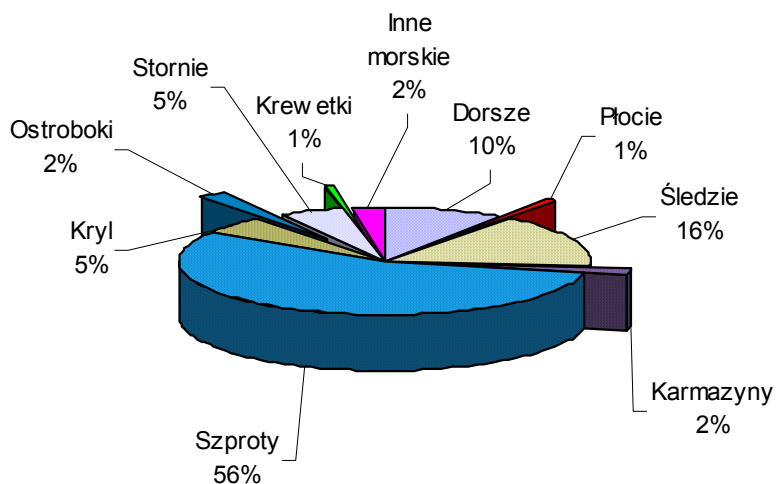
WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2003	2004	ATLANTYK ^{1/}						
				Bałtyk i zalewy	Północno- wschodni	Północno- zachodni	Środkowo- wschodni	Południowo- zachodni	Południowo- wschodni	Atlantyk antarktyczny
				27IIIId	27(bez IIIId)	21	34	41	47	48
OGÓŁEM - 2002	204402,7			146894,6	4665,1	427,8	28711,0	2754,7	4318,0	16631,5
OGÓŁEM - 2003		160260,9		142686,2	3425,5	776,2	0,0	0,0	4468,0	8905,0
OGÓŁEM - 2004			173527,3	153805,1	4430,9	2201,8	0,0	0,0	4122,2	8967,3
Węgorze	126,9	117,5	82,5	82,5						
Łososie	188,0	175,8	82,4	82,4						
Trocie	811,0	751,6	718,6	718,6						
Pstrągi tęczowe	10,9	5,9	3,8	3,8						
Stornie	9231,9	7343,1	8797,8	8797,8						
Dorsze	17209,0	17290,5	16571,4	15120,4	1451,0					
Czarniaki	751,7	733,5	0,0							
Halibuty	21,6	97,4	206,9		206,9					
Śledzie	36778,2	30703,0	28559,7	28409,7	150,0					
Szprotki	81243,3	84098,0	96657,8	96657,8						
Butawiki	932,9	483,2	34,3		34,3					
Błękitki	37,5	296,7	344,8		344,8					
Karmazyny	436,8	923,5	2949,7		2052,3	897,4				
Kryle	16365,0	8905,0	8967,3							8967,3
Kerguleń	266,5	0,0	0,0							
Krewetki	0,0	0,0	1301,7			1301,7				
Kalmary	2754,3	0,0	0,0							
Makrele	6633,0	61,0	0,1	0,1						
Płocie	1452,7	1096,4	1371,4	1371,4						
Leszcze	817,6	941,6	1158,6	1158,6						
Okonie	726,7	692,0	736,2	736,2						
Sandacze	239,3	257,1	281,6	281,6						
Ciosy	51,0	39,4	50,9	50,9						
Krapie	71,5	24,1	47,2	47,2						
Sieje	4,9	17,4	18,4	18,4						
Miętusy	37,7	21,4	12,1	12,1						
Węgorzyce	22,6	13,2	16,0	16,0						
Szczupaki	8,8	7,9	7,8	7,8						
Stynki	15,6	4,7	8,6	8,6						
Kielec			18,5						18,5	
Molwińce	7,8	85,3	0,0							
Molwy niebieskie			2,7	1,6	1,1					
Rozpióry	104,3	53,3	0,0							
Witlinki			7,4	7,4						
Motele			4,8	4,8						
Brama brama			3,5						3,5	
Motelnice	10,0	1,6	0,0							
Dobijaki			1,2	1,2						
Zimnice			2,4		2,4					
Morszczuki	0,0	0,0	38,5						38,5	
Ostroboki	5194,7	4097,0	4061,7						4061,7	
Plamiaki	52,1	155,4	164,4		164,4					
Pałasze czarne	1,6	2,1	0,5		0,5					
Pelamidy	78,6	0,0	0,0							
Rekiny	7,6	7,5	0,0							
Sardynelle	4823,7	0,0	0,0							
Sardynki	14243,8	0,0	0,0							
Talizmany	201,4	118,2	13,9		13,9					
Zębacze	12,3	7,1	8,5		8,5					
Inne ryby słodkow.	17,6	20,1	49,9	49,9						
Inne ryby morskie	2400,3	612,4	161,8	158,3	0,8	2,7				

^{1/} Numery obszarów według klasyfikacji FAO i ICES

Ryby słodkowodne: karaś, boleń, lin, minóg rzeczny, jazgarz, karp, sum, aloza

Inne ryby morskie: belona, babkowate, certa, skarp, gładzica, turbot, selachimorpha, ryby denne.

Połowory wg ważniejszych gatunków ryb i organizmów morskich w 2004 r.

Połowory ryb i innych organizmów morskich wg obszarów morskich w 2004 r.

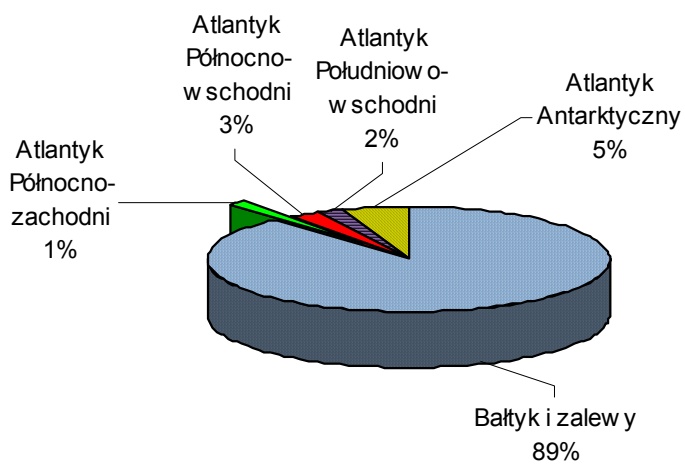

Tabela 9

Połowry ryb i innych organizmów morskich według form gospodarki i obszarów morskich w 2004 roku
(w tonach)

Wyszczególnienie	Ogółem	Bałtyk i zalewy	A T L A N T Y K 1/			
			Północno- wschodni	Północno- zachodni	Południowo- wschodni	Atlantyk antarktyczny
		27 III d	27 (bez III d)	21	47	48
O G Ó Ł E M	173527,3	153805,1	4430,9	2201,8	4122,2	8967,3
<i>Przedsiębiorstwa dalekomorskie</i>	13089,5				4122,2	8967,3
PPPIH "Dalmor" - Gdynia	13089,5				4122,2	8967,3
<i>Przedsiębiorstwa kutrowe</i>	12248,4	12248,4				
PPiUR "Szkuner" - Władysławowo	12248,4	12248,4				
Razem sektor publiczny	25337,9	12248,4			4122,2	8967,3
Sektor prywatny	148189,4	141556,7	4430,9	2201,8		

1/ Numery obszarów według klasyfikacji FAO.

Tabela 10

Połowy na Bałtyku według podobszarów ICES i gatunków z podziałem na kutry i łodzie w 2004 r. (t)

Wyszczególnienie	Ogółem	Razem		BAŁTYK					
				Rejon 24		Rejon 25		Rejon 26	
		kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie
Dorsze	15120,4	9233,0	5887,4	204,8	332,8	5969,2	4950,7	3059,0	603,9
Śledzie	28409,7	23381,6	5028,1	2677,4	2830,8	15362,5	84,5	5341,7	2112,8
Szproty	96657,7	96640,4	17,3	1369,3	17,3	33620,7		61650,4	
Łososie	82,4	67,2	15,2		0,3	15,3	2,5	51,9	12,4
Trocie wędrowne	718,5	532,2	186,3		7,7	45,3	55,1	486,9	123,5
Pstrągi tęczowe	3,9	3,4	0,5	0,2		0,5		2,7	0,5
Węgorze	82,5	0,4	82,1		37,0		9,9	0,4	35,2
Turboty	43,5	18,4	25,1	7,6	12,5	9,6	10,7	1,2	1,9
Stornie	8797,8	5553,9	3243,9	740,6	437,2	4223,1	1407,7	590,2	1399,0
Gładzice	44,9	2,9	42,0	1,3	1,3	1,6	27,8		12,9
Sandacze	281,5	29,5	252,0	25,3	111,9	4,2	8,9		131,2
Okonie	736,3	37,3	699,0	36,6	586,4	0,7	9,5		103,1
Płocie	1371,3	8,2	1363,1	8,1	1153,7	0,1	9,7		199,7
Leszcze	1158,6	0,0	1158,6		770,4		2,5		385,7
Ciosy	50,9	0,0	50,9						50,9
Krąpie	47,2	0,0	47,2		35,8				11,4
Sieje	18,4	0,3	18,1	0,3	17,0				1,1
Mięsusi	12,1	0,2	11,9		9,9			0,2	2,0
Stynki	8,6	1,9	6,7			0,1	0,3	1,8	6,4
Karasia	8,5	0,0	8,5						8,5
Babkowate	7,9	0,0	7,9						7,9
Szczupaki	7,7	0,0	7,7		6,8				0,9
Liny	4,3	0,0	4,3		1,2				3,1
Węgorzyce	16,1	14,4	1,7		0,1	0,2	0,3	14,2	1,3
Belony	56,3	0,4	55,9	0,4	7,0		1,4		47,5
Bolenie	4,9	0,0	4,9		4,5				0,4
Motele	4,8	4,8	0,0					4,8	
Witlinki	7,4	7,4	0,0	4,2		3,2			
Inne ryby słodkowodne^{*)}	34,8	0,1	34,7	0,1	26,9		0,2		7,6
Inne ryby morskie^{**)}	6,0	0,1	5,9		2,5	0,1	2,5		0,9
OGÓŁEM:	153804,9	135538,0	18266,9	5076,2	6411,0	59256,4	6584,2	71205,4	5271,7

*) w tym: karpie - 0,3 t., minóg rzeczny - 2,5 t., certa - 2,5 t., jazgarz - 1,8 t., sum - 0,2 t., aloza - 0,1 t., inne - 27,4 t.

**) w tym: makrela - 0,1 t., skarp - 0,2 t., molwa niebieska - 1,6 t., dobijaki - 1,2 t., inne - 2,9 t.

Tabela 11

Połowy łodziowe na zalewach według gatunków ryb w 2004 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Zalew Szczeciński ¹	Zalew Wiślany
[kg]			
Śledzie	1 894 915	20 989	1 873 926
Turboty	86		86
Gładzice	69		69
Węgorze	55 853	34 620	21 233
Sandacze	182 107	63 664	118 443
Okonie	623 672	539 414	84 258
Płocie	1 379 172	1 192 802	186 370
Leszcze	1 054 574	840 416	214 158
Miętusy	9 758	7 857	1 901
Szczupaki	10 377	9 512	865
Minogi rzeczne	2 500		2 500
Sieje	12 877	12 877	
Liny	3 225	1 134	2 091
Karasia	8 112		8 112
Ciosy	49 758		49 758
Stynki	6 214		6 214
Krapie	51 327	40 040	11 287
Karpie	93		93
Sumy	498	498	
Jazgarze	799		799
Bolenie	5 261	5 261	
Rozpióry	15 010	15 010	
Babkowate	5 443		5 443
Dobijaki	100		100
Łososie ²	200	195	5
Trocie wędrowne ³	3 448	3 448	
Inne ryby słodkowodne	19 791	18 374	1 417
Inne	26		26
OGÓŁEM: [kg]	5 395 265	2 806 111	2 589 154
OGÓŁEM: [ton]	5395,3	2806,1	2589,2

¹razem z wodami przyległymi (Zalewem Kamieńskim i Jeziorem Dąbie)² 40 sztuk (1 szt. = 5 kg)³ 862 sztuki (1 szt. = 4 kg)

Tabela 12.

Wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego według grup wyrobów w latach 2003-2004.

Wyszczególnienie	2003 ^{a/}	2004 ^{b/}
Wielkość produkcji (tys. ton) ^{c/}	247,8	229,4
Ryby świeże i mrożone	33,7	35,5
Filety świeże i mrożone	44,2	37,2
Ryby solone	15,1	13,3
Ryby wędzone	23,6	23,8
Konserwy i prezerwy	55,4	59,8
Marynaty	54,0	51,8
Pozostałe wyroby ^{d/}	21,8	8,0
Struktura produkcji (%)	100,0	100,0
Ryby świeże i mrożone	13,6	15,5
Filety świeże i mrożone	17,8	16,2
Ryby solone	6,1	5,8
Ryby wędzone	9,5	10,3
Konserwy i prezerwy	22,4	26,1
Marynaty	21,8	22,6
Pozostałe wyroby ^{d/}	8,8	3,5

a/ Produkcja zakładów , w których liczba pracujących wynosiła 10 osób i więcej.

b/ Produkcja zakładów , w których liczba pracujących wynosiła 50 osób i więcej.

c/ Wyroby konsumpcyjne.

d/ Wyroby kulinarne i garmażeryjne, sałatki, paprykarze, pasty i pasztety z ryb.

Tabela 13

Import ryb i przetworów rybnych według grup towarowych w latach 2003-2004.

Grupy towarowe	2003		2004		2004/2003	
	ton	tys. USD	ton	tys. USD	ton	tys. USD
Ryby żywe	2 744,9	5 773,8	2 895,3	6 618,8	5%	15%
Ryby świeże	21 055,3	56 155,2	25 265,8	81 198,8	20%	45%
Ryby mrożone	64 365,1	84 596,8	71 668,5	107 526,9	11%	27%
Filety, mięso rybnie świeże	3 759,3	5 436,5	8 635,9	24 376,2	130%	348%
Filety, mięso rybnie mrożone	112 519,7	153 880,6	121 385,6	188 804,5	8%	23%
Ryby solone	130,9	664,9	310,9	674,6	138%	1%
Ryby wędzone	81,0	511,5	103,3	610,2	28%	19%
Przetworzone i konserwowane	24 146,2	40 659,2	30 420,7	53 612,7	26%	32%
Skorupiaki świeże i mrożone	4 506,8	13 996,9	5 296,5	17 076,4	18%	22%
Skorupiaki przetworzone	624,7	4 374,0	401,1	2 057,7	-36%	-53%
Mięczaki, bezkręgowce świeże i mroż.	640,8	1 930,4	831,4	2 390,3	30%	24%
Mięczaki, bezkręgowce przetworzone	187,4	713,6	304,6	1 145,2	63%	60%
Mączka, trany, odpadki	15 104,3	15 764,0	17 246,5	18 875,4	14%	20%
Razem	249 866,4	384 457,4	284 766,2	504 967,7	14%	31%

Tabela 14

Eksport ryb i przetworów rybnych według grup towarowych w latach 2003-2004.

Grupy towarowe	2003		2004		2004/2003	
	ton	tys. USD	ton	tys. USD	ton	tys. USD
Ryby żywe	886,7	2 444,8	1 106,1	2 664,9	25%	9%
Ryby świeże	56 443,9	16 726,8	50 324,8	15 135,5	-11%	-10%
Ryby mrożone	14 727,7	11 345,4	13 394,9	11 293,5	-9%	0%
Filety, mięso rybnie świeże	791,8	4 799,6	1 997,4	14 969,4	152%	212%
Filety, mięso rybnie mrożone	25 430,0	91 523,9	30 500,6	125 138,1	20%	37%
Ryby solone	378,0	519,6	80,1	219,0	-79%	-58%
Ryby wędzone	6 763,8	56 668,4	10 256,7	104 536,6	52%	84%
Przetworzone i konserwowane	42 042,3	99 604,1	49 984,8	122 097,8	19%	23%
Skorupiaki świeże i mrożone	5 838,8	5 014,9	5 826,0	5 771,4	0%	15%
Skorupiaki przetworzone	1 447,1	16 929,3	1 815,6	20 430,1	25%	21%
Mięczaki, bezkręgowce świeże i mroż.	559,5	2 618,1	594,0	3 352,8	6%	28%
Mięczaki, bezkręgowce przetworzone	123,2	732,9	123,6	429,6	0%	-41%
Mączka, trany, odpadki	12 995,6	7 447,6	10 517,6	6 672,7	-19%	-10%
Razem	168 428,6	316 375,2	176 522,1	432 711,3	5%	37%
w tym z burt statków	58 276,9	12 252,4	48 479,3	13 655,6	-17%	11%

Tabela 15

Struktura gatunkowa importu ryb do Polski w latach 2003-2004.

Gatunek	2003		2004		2004/2003	
	ton	tys. USD	ton	tys. USD	ton	tys. USD
Śledzie	81 945,3	84 336,6	95 202,6	108 729,3	16%	29%
Makrele	32 657,6	30 831,7	33 760,9	34 689,0	3%	13%
Łososie	20 641,1	59 753,5	28 819,9	102 684,4	40%	72%
Mintaje	25 516,6	46 400,9	28 696,6	52 466,7	12%	13%
Morszczuki	17 848,2	29 077,4	15 182,6	26 959,6	-15%	-7%
Dorsze	8 426,0	20 054,1	10 401,4	28 845,0	23%	44%
Tuńczyki	8 092,5	13 459,9	9 353,4	18 024,7	16%	34%
Krewetki	5 035,4	17 810,4	5 529,9	18 587,7	10%	4%
Czarniaki	2 026,5	3 006,0	2 804,2	4 443,7	38%	48%
inne	47 677,3	79 726,8	55 014,5	109 537,6	15%	37%
Razem	249 866,4	384 457,4	284 766,2	504 967,7	14%	31%

Tabela 16

Struktura gatunkowa eksportu ryb z Polski w latach 2003-2004.

Gatunek	2003		2004		2004/2003	
	ton	tys. USD	ton	tys. USD	ton	tys. USD
Szproty	57 810,5	10 592,8	52 389,8	10 476,1	-9%	-1%
Śledzie	31 265,2	68 262,9	35 742,4	73 996,1	14%	8%
Dorsze	21 258,2	75 392,8	23 547,2	96 759,1	11%	28%
Łososie	5 245,3	44 042,2	10 370,9	99 829,5	98%	127%
Pstrągi	2 824,5	18 971,6	3 447,9	25 628,9	22%	35%
Krewetki	2 065,7	18 756,7	3 040,4	23 641,4	47%	26%
Ostroboki	4 013,5	1 249,0	2 441,8	801,9	-39%	-36%
Płaskie	1 493,4	3 115,7	2 431,8	6 213,1	63%	99%
Sardynki, sardynele	1 144,4	2 938,3	1 691,7	4 912,4	48%	67%
Karmazyny	100,6	177,7	1 637,6	3 051,2	1528%	1617%
Inne	41 207,4	72 875,7	39 780,7	87 401,6	-3%	20%
Razem	168 428,6	316 375,2	176 522,1	432 711,3	5%	37%

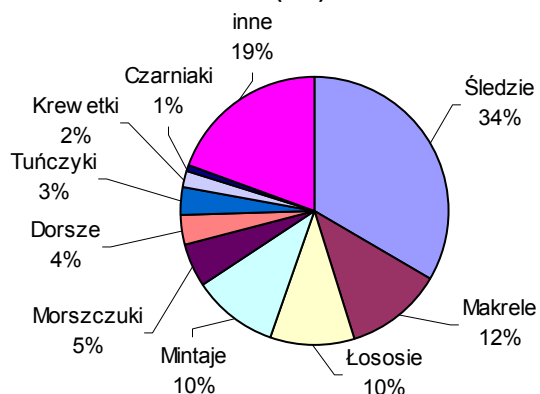
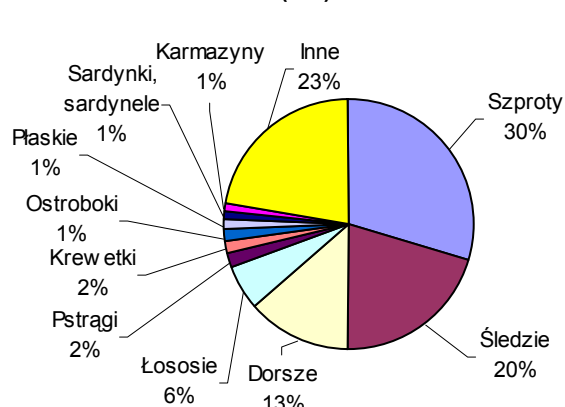
Struktura gatunkowa importu ryb do Polski, 2004
(ton)Struktura gatunkowa eksportu ryb z Polski, 2004
(ton)

Tabela 17

Import ryb i przetworów rybnych według ważniejszych krajów pochodzenia w latach 2003-2004.

KRAJ	2003		2004		2004/2003	
	ton	tys. USD	ton	tys. USD	ton	tys. USD
NORWEGIA	82 733,7	124 754,3	64 551,4	143 337,2	-22%	15%
CHINY	23 784,8	45 883,3	23 525,5	44 506,5	-1%	-3%
ISLANDIA	20 681,4	21 477,1	31 879,8	38 901,1	54%	81%
DANIA	21 179,3	23 636,4	28 140,1	33 715,7	33%	43%
ROSJA	11 456,2	25 692,8	12 322,0	32 598,2	8%	27%
HOLANDIA	14 964,5	21 831,5	19 483,3	26 664,4	30%	22%
ARGENTYNA	17 331,7	27 629,7	14 958,3	26 173,8	-14%	-5%
NIEMCY	5 918,4	14 243,6	11 698,5	21 066,2	98%	48%
STANY ZJEDN. AM.	4 079,1	8 162,2	9 533,6	18 413,6	134%	126%
IRLANDIA	10 329,9	11 185,5	16 235,3	17 838,7	57%	59%
INNE	37 407,2	59 961,1	52 438,4	101 752,3	40%	70%
RAZEM	249 866,4	384 457,4	284 766,2	504 967,7	14%	31%

Tabela 18

Eksport ryb i przetworów rybnych według ważniejszych krajów przeznaczenia w latach 2003-2004.

KRAJ	2003		2004		2004/2003	
	ton	tys. USD	ton	tys. USD	ton	tys. USD
NIEMCY	36 583,8	138 198,8	43 822,5	196 804,8	20%	42%
WIELKA BRYTANIA	10 243,9	39 633,6	8 274,2	38 563,3	-19%	-3%
DANIA	48 670,3	20 422,2	45 905,4	27 266,3	-6%	34%
FRANCJA	5 315,0	17 040,9	6 220,9	26 632,5	17%	56%
STANY ZJEDN. AM.	3 013,7	10 173,7	4 859,6	18 667,1	61%	83%
CZESKA REPUBLIKA	5 173,1	12 003,9	6 793,8	17 497,5	31%	46%
JAPONIA	5 775,1	4 310,5	6 713,8	15 825,1	16%	267%
HOLANDIA	3 507,5	9 228,8	3 888,9	15 344,2	11%	66%
WĘGRY	5 358,5	7 569,8	4 692,7	8 245,3	-12%	9%
SZWECJA	586,3	3 847,8	1 276,1	7 481,2	118%	94%
INNE	44 201,6	53 945,4	44 074,1	60 384,0	0%	12%
RAZEM	168 428,6	316 375,2	176 522,1	432 711,3	5%	37%

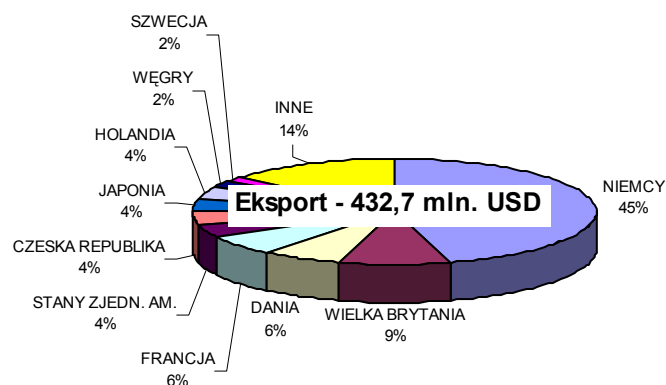
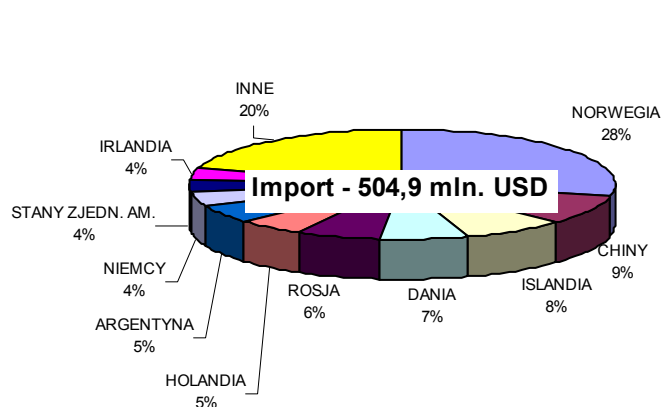

Tabela 19.

**Szacunkowe dostawy rynkowe (tys. t) oraz spożycie ryb w Polsce (kg)
w latach 2003 – 2004.**

Wyszczególnienie	2003	2004
1. Połowy dalekomorskie i bałtyckie - relacja pełna	160,3	173,5
2. Produkcja na statkach dalekomorskich oraz kutrach i łodziach bałtyckich - relacja wyładunkowa ^{a/}	151,8	161,8
3. Eksport produktów rybnych z burt statków ^{a,b/}	57,5	47,9
4. Dostawy produktów rybnych ze statków do kraju (2-3) ^{a,b/}	94,3	113,9
5. Import produktów rybnych przetwórstwa wstępnego ^{a,b/}	209,6	236,0
6. Połowy śródlądowe ^{c/}	42,0	39,4
7. Ogółem dostawy produktów rybnych przetwórstwa wstępnego do kraju (4+5+6) ^{b/}	345,9	389,3
8. Finalne wyroby rynkowe z ogólnych dostaw produktów rybnych przetwórstwa wstępnego ^{d/}	276,7	292,0
9. Eksport finalnych produktów rybnych z lądu ^{a/}	97,9	118,1
10. Import gotowych produktów rybnych bezpośrednio na rynek ^{e/}	25,1	31,5
11. Dostawy produktów rybnych na rynek krajowy (8-9+10)	203,9	205,4
12. Liczba ludności (mln)	38,2	38,2
13. Średnie spożycie produktów rybnych na 1 mieszkańca	5,3	5,4

a/ Bez mączki rybnej.

b/ Ryby całe, oprawione, filety i mięso rybne (świeże i mrożone) oraz inne produkty nieprzetworzone.

c/ Połowy gospodarcze prowadzone w stawach, jeziorach, zbiornikach zaporowych oraz rzekach - dane szacunkowe.

d/ Łącznie z firm przetwórczych i handlowych.

e/ Ryby solone, wędzone, konserwy, marynaty i inne produkty przetworzone.

Tabela 20.

Przeciętna liczba zatrudnionych w gospodarce rybnej w latach 2003 - 2004 (tys. osób).

Wyszczególnienie	2003			2004		
	Sektor publiczny	Sektor prywatny ^{a/}	Razem	Sektor publiczny	Sektor prywatny ^{a/}	Razem
Rybołówstwo morskie	0,7	4,1	4,8	0,5	4,0	4,5
Przetwórstwo ryb	0,4	12,0	12,4	0,4	12,1 ^{b/}	12,5 ^{b/}
Handel	-	6,8	6,8	-	6,6 ^{b/}	6,6 ^{b/}
O g ó ł e m	1,1	22,9	24,0	0,9	22,7^{b/}	23,6^{b/}

^{a/} Dane szacunkowe.

^{b/} Dane nieostateczne.

Tabela 21.

Przeciętna liczba zatrudnionych rybaków w latach 2003 - 2004 (tys. osób).

Wyszczególnienie	2003			2004		
	Sektor publiczny	Sektor prywatny ^{a/}	Razem	Sektor publiczny	Sektor prywatny ^{a/}	Razem
Rybołówstwo dalekomorskie	0,3	x	0,3	0,2	x	0,2
Rybołówstwo bałtyckie	0,1	4,1	4,2	0,1	4,0	4,1
O g ó ł e m	0,4	4,1	4,5	0,3	4,0	4,3

^{a/} Dane szacunkowe.